

el balancé

Una novel·la èpica sobre com neix i creix
una passió com el *running*

LA NOIA
QUE CORRE
Carrie Snyder

edicions

62

CARRIE SNYDER

La noia que corre

Traducció de Marc Rubió

Edicions 62

Barcelona

Títol original: *Girl Runner*
© Carrie Snyder, 2014

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 917021970 / 932720447).
Tots els drets reservats.

Primera edició: setembre del 2015

© de la traducció: Marc Rubió Rodon, 2015
© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Pedro i Pons, 9-11, 08034 Barcelona
info@grup62.com
grup62.com

Fotocomposició: Víctor Igual
Imprès a Limpergraf

DIPÒSIT LEGAL: B. 17.229-2015
ISBN: 978-84-297-7456-6

ÍNDEX

Pròleg: Cançó d'amor.	11
1. Visites.	15
2. Germanes i germans	25
3. Conspiradors	45
4. Velocitat.	54
5. Projecte	69
6. Viatge a casa.	80
7. La caiguda	91
8. Esquerdes.	114
9. Club Rosebud d'Atletisme Femení	128
10. La corredora d'or.	149
11. Ruïnes	166
12. Tornada a casa	181
13. Amor de joventut.	195
14. Dues històries	225
15. Em sembla que ho sé.	243
16. Sola.	267
17. Els obituaris.	287
18. La Tattie.	308
19. El que queda	325
20. La terra	339
<i>Nota de l'autora</i>	343
<i>Agraïments</i>	347

VISITES

—¿Som-hi, Aggie? —La Fannie m'estreny els dits.

Avancem pel camí polsegós, la seva mà al voltant de la meva. La Fannie és diferent de tothom. Es mou com l'aigua en un rierol fangós. Ens aturem per collir flors silvestres, arrencant-les per la tija dura, i les flors delicades expiren a les nostres mans. Les herbes altes vibren de calor. Ens obrim camí entre les gerderes i voregem el camp del davant, plantat de blat de moro, més alt que jo, i també més alt que la Fannie.

A la Fannie se li desfà el monyo. Uns quants blens li formen una aurèola. Aixeco els ulls i la miro a la cara, com la cara de la lluna, que em mira de dalt estant.

Anem al cementiri. Sempre anem al cementiri.

—Ja hi som —diu la Fannie amb un to agradable.

M'enfilo a la tanca coberta de molsa. Fosca i estriada, noto la fusta fresca i humida quan hi poso els genolls. La Fannie entra per la porta.

—Hola a tots —diu—. Hola, nois. Bon dia, mare.

Salto des de la tanca i deixo caure les flors moribundes. La meva feina és retirar les pomes bordes que cauen dels arbres del voltant. La Fannie s'arremanga la faldilla, se l'aparta del davant i s'agenolla sobre una làpida per deixar-la neta de males herbes. Aquesta és la seva feina.

Llanço grapats de pomes, que fan un soroll com de trets d'escopeta, com granades que exploten, tal com m'imagino que sona la guerra. El nostre germà Robbie és a la guerra —germanastre meu, germà de la Fannie.

La Fannie pica sobre l'herba perquè m'acosti cap a ella. Esberlo una poma d'una queixalada i l'escupo.

—Van néixer abans d'hora —comença la Fannie. Em sé les seves històries de memòria.— Van néixer abans d'hora —repeteix, esperant-me, i ara s'asseu sobre el cul i s'abraça les cames arronsant-les contra el pit—. Tenien una pell més fina que el crepè, blava com la dels ocelllets que encara no han sortit del niu.

Ja em té. M'agenollo i frego l'herba de sobre els bessons, enterrats junts en un petit taüt quadrat. Gairebé veig el contorn del taüt, la fusta prima i fosca comprimida per tots costats pel pes de la terra.

—¿Eren nens o nenes? —pregunto. La Fannie espera que ho pregunti.

—Nens, esclar.

Jo ja ho sé, però així i tot la seva resposta em fa venir una esgarrifança. Aquest és un cementiri de criatures mortes, tots nens: els meus germanastres. Em sento alleujada d'haver nascut nena.

Els bessons: el primer i el segon nen, nascuts del nostre pare, Robert Smart, i la seva primera dona, que era la mare de la Fannie —no pas la meva— i que sé que es deia Tilda. Els bessons van viure només uns quants minuts cadascun, ni tan sols una hora, i ja no diguem un dia.

El següent a néixer va ser el Robbie, que continua ben viu i està combatent als fangars de França. Les cartes que envia a casa no donen gaires detalls, excepte pel que fa al fang. Escriu dient que sempre tenen els peus humits

i que als nois els surten panadissos. Alguns dits se'ls tornen negres.

M'agradaria saber-ne més coses. Ara mateix hi penso.

—¿Els cauen els dits? —pregunto a la Fannie.

—¿A qui?

—Als nois que són a la guerra, al fang.

—El Robbie no ho diu pas, això.

—¿Podries escriure-li i preguntar-l'hi? —(Jo encara no sé escriure.)

—Crec que a les nostres cartes tenim coses més boniques per dir, ¿no et sembla? El Robbie no hi vol pensar, en això de si li han de caure els dits dels peus.

—Potser ja li han caigut.

—Ens ho hauria dit.

Però jo em pregunto: ¿segur? Em moro de ganes d'inspeccionar-li els dits, subreptíciament, quan torni a casa, sigui quan sigui. El diari diu que els nostres nois tornaran a casa per Nadal, però falta molt perquè arribi Nadal.

Després del naixement del Robbie, va arribar la Fannie i després l'Edith, una ratxa de bona sort.

La Fannie és més gran que l'Edith, però l'Edith ja no és a casa amb nosaltres. La tardor passada es va casar amb un home que es diu Carson Miller, i viuen a la granja d'aquí al costat, a l'altra banda del camp de blat de moro. M'agrada tancar els ulls i veure l'Edith sota la pèrgola que va construir el meu pare per al casament —a mi em sembla que fa goig, i no entenc per què la meva mare es va queixar de la nuesa de la pèrgola. Dins del meu cap, veig l'Edith sola, amb unes flors acabades de tallar a les mans, i el seu vestit nou cenyit als canells i al coll, d'un to blau fosc.

La Fannie va fins a la tomba del costat i m'estira per-

què l'acompanyi. Furgo les inicials gravades a la làpida, fins que amb les ungles faig saltar trossets de molsa.

Aquí hi ha un altre nen. Després que nasqués l'Edith, la ratxa de bona sort es va acabar.

—Febre —diu la Fannie, mentre amb els dits arrenca unes herbetes minúscules—. Només tenia sis mesos.

Però sis mesos no és tan poc, i jo ho sé.

El fill de l'Edith ja té sis mesos. Em deixen tragar-lo amunt i avall tantes vegades com em vingui de gust, mentre ell es recargola i rondina. Puc anar-hi sempre que vulgui, mentre l'hi digui a la mare —a ella li agrada que els porti un cistell amb alguna cosa: pastes salades acabades de fer, una bola de mantega o mongetes i tomàquets de l'hort—. A casa, sóc la més petita i m'agrada la novetat d'ocupar-me del «petit Robbie»; li diem així per distingir-lo del Robbie, el meu germà, i el Robert, el meu pare.

Quan vaig a veure l'Edith, em quedo aclaparada. És com si la casa i el jardí estiguessin inacabats, i m'hi sento diferent que a casa nostra. Estranya.

L'hort de l'Edith és la meitat de gran que el nostre i està ple de males herbes. Les flors creixen migrades als parterres, com si haguessin renunciat a intentar-ho. La casa és estreta i fa olor d'humitat i roba bruta i sopa.

L'Edith rep les meves arribades per sorpresa amb un irritat «Oh, Aggie», vermella de cara i atabalada, les arrels dels cabells humides de suor. No seu mai ni m'ofereix mai una galeta. (¿Potser és que no en fa?) Em dóna el nen i corre a ocupar-se d'altres coses —no pas fer galetes— tot parlant entre dents.

El petit Robbie i jo ens passem una bona estona sense veure-la —és com si hagués desaparegut—, fins que el nen es posa a bramar i a mi m'agafa calor i no el puc cal-

mar i els braços em fan mal i també tinc ganes de posar-me a bramar. Llavors és quan l'Edith entra en escena:

—Sou aquí! —Enfadada, com si no hagués parat de buscar-nos pertot arreu.

O sigui que hi puc anar tan sovint com vulgui, però no hi vaig gaire sovint.

La Fannie trasllada lentament el pes des de la tomba del nen que va morir de febre cap a la del costat, la tomba que la fa posar més trista de totes i que és cap on anem totes dues: la del petit James.

—Era a l'època de la collita de fenc —diu la Fannie, arrossegant de manera clara i lenta cada paraula—. Potser estava acalorat i volia refrescar-se. Potser s'havia perdut. Només tenia dos anys. ¿Com va poder travessar el camp del darrere i arribar fins a la bassa? Es va ofegar abans que ens adonéssim que no hi era, així de ràpid va passar. Així de ràpid pot ser.

Uns nens que pescaven a la bassa van descobrir el James flotant a l'aigua, de bocaterrosa, i l'en van treure i van córrer cridant cap a casa, portant-lo entre tots.

Quan el van deixar al jardí, el petit James encara no estava rígid, tot just acabava de quedar sense vida.

—Jo tenia set anys —diu la Fannie—. Era més gran que tu. Encara sento els crits dels nens, el Jerry i el Jack, que ara són a la guerra, però que llavors només eren nens. El van deixar sobre l'herba, a tocar de la porta de la cuina d'estiu. Tothom va anar-hi corrent, la meva mare es va abraonar sobre seu, va intentar aixecar-lo, va dir-li que respirés, sisplau, respira. I llavors vaig saber que devia estar mort. I vaig córrer a amagar-me al graner, sota la palla. El cop va ser tan fort que va trencar el cor de la meva mare.

Per un moment, m'oblido que quan la Fannie diu «la meva mare», es refereix a la primera mare, no a la meva, i això em fa pensar, encara que sigui un instant, encara que sigui equivocadament, que el cor de la meva mare també es podria trencar per qualsevol cosa.

A la meva mare no se li ha mort cap bebè; cap de les tombes són perquè hi plori ella. Crec que això és perquè la meva mare només ha tingut nenes; tres: l'Olive, després la Cora, i jo, l'Aganetha, l'última de totes.

He decidit que la meva mare no té res a veure amb la primera mare. La primera mare —«Tilda», pronuncio el seu nom silenciosament— és una figura borrosa, embolcallada per una xarxa negra per tots els anys de tristesa. Les històries sobre la Tilda no són sobre ella. Ella apareix en el rerefons, plorant pels seus fills morts, i llavors, de sobte, també l'enterren a ella.

—Febre puerperal —diu la Fannie, però jo no entenc la paraula, de manera que només em puc imaginar que és una cosa molt greu.

Tot això va passar gairebé a la vegada: el petit James es va ofegar, el nostre germà George va arribar abans d'hora —«tan petit que el guardàvem en un calaix»— i la primera mare va morir.

M'imagino la Fannie amagant-se sota la palla fins ben entrat el capvespre, negant-se a sortir, com un gatet arraulit en un cau. ¿Qui la va treure d'allà? La Fannie no ho diu.

Els homes dels voltants van venir a acabar la collita de fenc. El pare seia en silenci a taula i menjava qualsevol cosa que les dones del veïnat li posaven al davant. La Fannie i l'Edith, de set i sis anys, ficaven cullerades de llet a la boca d'aquell nou bebè tan remenut, el meu germanastre

George. Tothom observava el meu pare menja que menjaràs, com si tingués un forat a la panxa per on se li escolés el menjar, i es preguntava si tornaria a parlar mai. (Ho devia fer: es va casar amb la meva mare abans de la primavera següent.)

A mi no m'ha passat mai una cosa tan trista.

—Va ser l'ofegament del James, el que va matar la meva mare —diu la Fannie—. No crec que fos el George de cap manera. No va ser culpa del George.

Sé què dirà a continuació, i ho espero.

—Jo l'havia d'estar cuidant, Aggie. Cuidar-lo era la meva feina. ¿Què feia, en lloc de cuidar-lo?

Gairebé hem acabat. D'aquí un moment, tornaré a recollir i llançar pomes bordes. Només hi ha una altra cosa que la Fannie necessita dir mentre som agenollades aquí, l'una al costat de l'altra.

Se m'aixequen uns quants cabells fins i rossos. No em veig la cara, alçada cap a la de la meva germana, i no sé que la tinc plena de pigues, i que en el meu silenci es veu allargada i greu. La Fannie està somrient i seriosa a la vegada.

—No deixaré mai de cuidar-te, Aggie. T'ho prometo. Ja està.

L'aire no pot ser més clar. El cel, més serè. Els insectes, més sorollosos. El sol brilla.

—L'han vingut a veure uns amics, senyora Smart!

La infermera m'ha despertat. He estat submergida en un lleuger entreson, un lloc prou agradable per passar l'estona, i és amb irritació que retorno bruscament a la superfície d'aquesta habitació, on reprenc una rutina que em fa la sensació de ser crònica.

—Desperti's, desperti's, senyora Smart!

Tinc la boca resseca i els llavis se'm desenganxen l'un de l'altre quan els obro per tornar a dir el que és obvi: no he estat mai casada!

Els ho dic sempre, però elles insisteixen en això de *senyora*, com si tingués algun motiu per sentir-me avergonyida de ser soltera. ¿Que potser entrenen el seu xerroteig davant del mirall, aquestes infermeres? Aquesta m'arregla el jersei com si fos la seva joguina, una nina amb cap de poma pansida feta per ella mateixa i que li agradaria exhibir a algú que hagués vingut a jugar.

Em sento remugar a mi mateixa:

—Déu meu Senyor, ¿per què ara...?

—Senyora Smart, tenim una sorpresa molt maca per vostè, aquest matí! Han vingut a veure-la uns amics! ¿No li sembla tot un esdeveniment?

En això té raó. Hi hauria d'estar d'acord: d'això se'n diu tot un esdeveniment. ¿Qui m'ha de venir a veure, a mi? Jo ja no conec ningú. Se m'ha mort tothom.

Intento explicar-li que tinc set. L'he agafada pel canell, però la infermera és més forta. M'esquiva, se'm posa al darrere per alliberar el fre —en sento el clic— i comença a allunyar la cadira de rodes del racó on l'han instal·lat, a tocar de la finestra que no està mai oberta i que els dies de molt fred queda entelada pel baf. El radiador murmura. Ja m'està bé, aquest racó. El dia que m'aparquin davant de l'estúpida televisió, sabré que estic a les acaballes.

—Tinc set —clamo amb veu enrogallada.

No, no em sent. S'inclina amb callada emoció i em respira sobre els cabells, o el que en queda, estufats com les arrels filamentoses d'un rave vell.

—L'han vingut a veure un xicot i una xicota, senyora

Smart. Voldrien portar-la a fer un passeig. I quin dia més agradable per fer-ho. L'abrigarem ben abrigada i la taparem amb una manta. No recordo com es diuen. Però són aquí. Somrigui, senyora Smart. Digui hola als seus amics.

Em nego a fer el que em manen, per principi.

M'arriba una olor de pell neta. Sento una mà que es posa delicadament sobre la meva, com si tingués por dels ossos vells, i dels tendons i les venes, com si la propietària de la mà temés trencar-me. Uns cabells brillants i deixats anar, un esclat de vermell, es gronxen entre les nostres cares. La noia pronuncia un nom, i no és el meu, però podria ser el seu. A mi no em diu res. No em sona de res. Aquesta melodia no la reconec.

—Crida més, maca, està gairebé sorda. ¿Oi, senyora Smart? —Amb veu ben alta.— Però sabem que ens sent. ¿Oi que sí, senyora Smart? Això d'aquí dins encara funciona.

—Hola una altra vegada —em diu la noia, i després parla amb la infermera—: Ha passat molt temps. Potser no ens recorda.

Jo no contesto.

—¿I vostès coneixen la senyora Smart de...? —diu la infermera deixant la pregunta suspesa en l'aire.

Jo l'hi podria dir, perquè estic ben segura que aquesta noia em coneix tant com qualsevol desconegut que em trobés pel carrer. No pot ser d'una altra manera, jove com és. Totes les persones que conec estan mortes, difuntes, enterrades; ja no hi són, han sortit de la meva vida, els lligams s'han tallat, els ponts s'han cremat, perdut, extra-viat.

—És una llarga història —sento que diu la noia. Afegeix que som familiars llunyans, però riu nerviosament,

un riure de nena. Aquesta noia menteix, decideixo, i intento analitzar un soroll sord que sento sota l'estèrnum i que podria ser d'emoció. Fa anys que estic asseguda en aquesta cadira, un dia sí l'altre també, mentre a fora la llum declina i s'allargassa i torna a declinar, i les estacions avancen lentament, i el cel s'enfosqueix amb flocs de neu i s'allisa amb la llum enlluernadora de l'estiu. Aquí qualsevol canvi és gradual. Cosa que fa que l'arribada d'aquesta noia sigui monumental.

La noia parla —no pas amb la infermera, sinó amb mi.

—¿Som-hi? —em pregunta, com si amb la cadira de rodes tingués cap altra opció. Em torna a acariciar la mà, fa lliscar els dits sota els meus i me'ls estreny, tan suau-ment que amb prou feines noto la pressió.

Li dic: em recordes algú. Acosta't, t'ho diré a cau d'orella.

La Fannie.

La Fannie encara és molt jove. S'ha conservat igual i jo no. Però quan em visita, amb la cara amagada darrere els cabells, darrere d'una ombra, sento la noia que hi ha dins meu, els anys que s'han dissipat. Sento el consol de la meva germana gran, que m'allarga la mà.

¿Som-hi, Aggie?

Fa gairebé un segle que va morir, però s'endinsa sense esforç en les ondulacions de la meva ment, els cabells deixats anar, els malucs amples, el davantal blanc.

—¿Som-hi? —Els dits de la noia em freguen el canell, com un oferiment que m'espera.

Faig lliscar la mà dins la seva.

GERMANES I GERMANS

Ens posem en marxa, i anem de l'habitació resclosida cap al passadís asèptic.

El to confiat de la infermera:

—Saps?, sou la primera visita que ha tingut des que vaig començar a treballar aquí. Que bé que hàgiu vingut!
—Capto aquest to sovint, d'algú que parla sobre el meu cap. *Li ha caigut la tassa de caldo a la falda. Ha embrutat els llençols. L'hem trobada passejant pel passadís, hauria pogut caure i trencar-se alguna cosa. Com havíem de saber que encara podia caminar!*

Continueu parlant. Mentre vagi cap a algun lloc, mentre senti el xerric de les rodes de goma que m'allunyen de la irritant televisió, l'habitació claustrofòbica, els xiulets i els riures estridents, els rots i els roncs... Per un moment, la cadira queda encallada al llindar de la porta, però un cop de canell professional ens permet travessar-la.

Emeto una rialla d'emoció, però em surt força escanyada. Calla, vella, penso. S'han oblidat que ets aquí.

Ens parem al passadís, il·luminat amb tubs fluorescents i impregnat d'olor de desinfectant. La infermera encara no em deixa marxar. Està preocupada per aquesta rialla alegre.

—Si pot firmar aquí —diu—, i anotar quin dia som i l'hora.

M'aniria bé, aquesta informació. ¿I si ja ha passat el dia del meu aniversari i ja en tinc cent cinc? ¿I si ja ha passat l'hora d'esmorzar i ningú m'ha donat el te? ¿Com es diu aquesta noia? M'aniria bé saber-ne el nom. Podria servir-me d'alguna cosa.

—Kaley —diu la infermera, llegint-lo a la pàgina—. És un nom poc corrent.

—La veritat és que sí —diu la noia.

—Em sembla que avui dia no hi ha res que sigui poc corrent, ha ha! —La infermera vol agradar a la gent; jo li podria dir que això acostuma a garantir el contrari.

—Kaley —diu la noia—. És celta —i tornem al tema del nom.

Kaley. Mussito la paraula dins del meu cap. Kaley, igual que aquella verdura plena de fulles, la col arrissada, amarga fins a la primera gelada i després virtualment indestructible. La Kaley, i l'altre —hi ha un segon visitant, un noi— diu que es diu Max. És la primera vegada que obre la boca. La infermera no demana al Max que firmi l'impres. A mi tampoc m'ho demana.

Comencem un elaborat ritual de sortida, que no el trio pas jo: em col·loquen la manta de franella, em cenyeixen un cinturó al voltant de la cintura per impedir que caigui de la cadira, em donen més copets, em fan més retocs i més punyetes, jersei i mans amunt i avall. La infermera em cala un gorro de llana fins a les orelles; segur que no és afavoridor. Ja em pica.

—¿Estem a punt? —pregunta la noia.

Em posa bé el gorro de llana, una acció innecessària que tanmateix em tranquil·litza. Perfecte. Noto que la in-

fermera es relaxa. La dona ens deixarà marxar aviat. Ens deixarà marxar, junts.

Quan la noia s'inclina i entra en el meu camp de visió, de sobte la seva cara passa de ser una imatge borrosa i grisa a ser una imatge borrosa però més definida. Diria que porta els cabells tenyits d'un to roig que no és natural. A la meva família no hi ha hagut cap pèl-roig, tot i que l'Edith es va casar amb un noi que sí que ho era. Carson, es deia. Però el fill que van tenir va sortir moreno, com la major part de nosaltres —tots excepte jo—, mentre que la filla era rossa, com sospito que és aquesta noia, però m'estic fent un embolic. És massa jove per ser filla de l'Edith, molt massa jove, si sóc tan vella com em penso que sóc.

—¿Cap a quina hora hem d'esperar que torni, la senyora Smart? —pregunta la infermera.

La noia mira el jove silenciós, el que es diu Max, com si li fes una pregunta, i diu:

—No ho sé. ¿Una hora, potser dues?

—Perfecte! Un petit passeig, una mica de sol, ¿una tassa de te, potser? Li encanta el te, ¿oi, senyora Smart?

—Que n'és d'innocent, aquesta, tan manaire i segura sobre les coses que agraden i no agraden a una persona.

Però ho he sentit en la veu de la noia: la trampa, les seves paraules desmenjades per amagar la mentida. Jo amb prou feines goso creure-m'ho. No tenen intenció de tornar-me.

Mentides. Deixeu-me'n comptar les menes.

Hi ha la mentida per omissió, la mentida per evasiva, la mentida descarada, la fanfarronada, la petita indulgència o complaença, l'astut error de càlcul, l'arrodoniment

per dalt o per baix, i hi ha l'afalac, i la petita mentida inofensiva, i hi ha la gran ensarronada, la mentida de proporcions èpiques amb una infinitat de mentidetes que la sustenten, hi ha les mentides desconcertants que desorienten o confonen, la mentida de la distracció, la mentida que se sap que serà descoberta, la mentida freda i la mentida enginyosa, i la mentida dita enmig del pànic i la urgència, la mentida que s'ha de dir i repetir per esborrar-ne les empremtes i, esclar, hi ha la mentida que entabana fins i tot el mentider, que no sap què està propagant.

Aquesta última és la més perillosa de totes, perquè pot enganyar gairebé a tothom. Pot arribar a semblar veritat.

Així doncs, penso en una altra mena de mentida. La mena de mentida que jo vaig triar, que encara viu amb mi, i sense mi. La mentida que protegeix. Que et dóna refugi. Que construeix el seu fràgil amagatall d'amor.

La Fannie em foragita.

—¿Però on vas? —li dic—. ¿No puc venir amb tu? ¿Per què no?

Baixa pel camí sense cap mena de pressa, però em fa marxar amb un moviment de la mà. Tranquil·la.

—¿És pel Robbie? ¿Estàs trista? ¿Estàs enfadada? —La segueixo entre les gerderes. Aquest estiu el nostre camp del davant està plantat de blat; oneja i es vincla, verd i gruixut.

La Fannie no s'atura al cementiri. Hi passa pel costat i continua endavant. El marit de l'Edith, el Carson, ha sembrat blat de moro al seu camp, un cop més, i és cap allà que s'encamina la Fannie.

—¿Per què no em dius res? ¿Per què no puc venir?

Ja està molt més enllà de la tanca de fusta quan es gira:
—Aggie, jo tiro endavant. No em segueixis.

—¿Però per què? —Se'm desençaixa la cara. Parpellejo amb força per contenir les llàgrimes. La Fannie és l'única persona del món que no em rebutja mai, que no em fa fora mai, que sempre es diverteix amb les cabrioles que no puc evitar fer.

Em crida perquè vagi cap a ella, i corro, pensant-me que ha canviat d'opinió. M'abraça tendrament contra la pitrera flonja. Cada vegada sóc més alta i la coroneta m'arriba més amunt de la seva barbata. Tinc vuit anys i encara creixo i ella en té vint-i-un i ja fa temps que s'ha aturat. Em posa a un braç de distància i em mira de fit a fit i veig, com si mirés per una finestra acabada de rentar amb vinagre i paper d'estrassa, que m'amaga alguna cosa.

La Fannie m'amaga alguna cosa. La Fannie, que comparteix amb mi tot el que sap, transparent com el vidre. No ha canviat d'opinió.

Sento que alguna cosa canvia dins meu, alguna cosa que fa un clic sec i em tiba. El brunzit dels insectes a l'herba del nostre voltant creix i disminueix en onades. La Fannie m'aplana amb les mans els cabells llargs i deixats anar. Com m'agrada, la seva cara.

—No em segueixis —em diu, i espera que marxi. Vaig cap al cementiri i hi entro per la porta i em quedo dreta amb els braços enganxats als costats, muda, traïda. ¿Ho veu, la Fannie? ¿No ho veu?

Aquest estiu hi ha una nova làpida que indica que ha mort un altre fill Smart. L'herba que creix a la seva tomba no és nova: no hi havia restes per enterrar i no va caldre excavar la terra. La làpida és plana, com les altres, i hi han gravat les inicials i l'any del naixement i de la mort: R. S.

1893-1916. Miro les inicials i penso: *Robbie Smart*. No sabré mai si se li van ennegrir els dits del peu o si li van caure.

Cullo un grapat de pomes bordes i les llanço en una ràfega ràpida cap a un ocell que s'amaga entre les branques d'un dels arbres. Quan em giro, la Fannie ja no hi és.

L'he perduda de vista, però veig clarament el camí que ha obert amb els seus passos i que em mostra per on ha passat, de manera que faig el que m'ha demanat que no faci i la segueixo. M'ajupo i faig veure que sóc un soldat en plena batalla, una espia. Darrere les línies enemigues. O en terra de ningú, on el Robbie va quedar atrapat i el van matar. El telegrama deia poques coses d'interès. No deia, per exemple, en quin punt del cos del Robbie va impactar el tret fatal.

Jo crec que devia ser al cap o al cor. Penso que li devia quedar un forat net, com un tub a través del qual pot passar la llum del dia, d'un costat a l'altre, i que va caure a terra, allà mateix, amb una gota de sang regalimant-li pel front, els ulls clavats al cel.

L'he enxampada.

Veig la Fannie, no gaire lluny de mi, i no està sola. La Fannie és gairebé tan alta com el blat de moro del camp del costat, i l'home és més alt.

Em quedo immòbil com un conill amagat a camp obert.

No és un dels nois escopits per la guerra, que han tornat sense una cama, o bornis, o amb un xiulet als pulmons a causa del gas. Però tampoc és un home gran. Va vestit com el camperol que és, i el conec; el conec molt bé. Veig que té la mà de la Fannie dins la seva. Ella té la cara inclinada, amagada, frega amb les cuetes l'espatlla d'ell, i junts

s'endinsen entre el blat de moro. Desapareixen així, mentre les llargues tiges es balancegen, els filaments d'un dau-rat marronós penjant com una cabellera, el cap acotat.

M'aixeco disposada a seguir-los. Però sé que el camp del blat de moro està embruixat, que guarda secrets entre les seves fileres endreçades, i no continuo.

Crec que, finalment, la Fannie tenia raó: ella ha tirat endavant sense mi, i jo l'hauria d'haver deixat marxar. No hauria d'haver vist com s'endinsava entre el blat de moro amb un home que és de la família però no té la nostra sang: el nostre cunyat.

No puc esmentar-lo, ni tan sols dins del meu cap.

Només puc pensar a córrer. Lluny.

Corro per sobre l'herba aixafada.

Passo corrent pel costat de les tombes.

M'enredo i m'esgarrinxo amb les gerderes. M'ennuego amb la polseguera que s'aixeca en el camí. Davant del graner, el gos negre i gros que tenim m'encercla i borda desconcertat. Esbufego, el cor em batega amb força, els cabells em fuetegen la cara. Però els peus amb prou feines em toquen a terra.

No sabia que pogués córrer tant: sóc capaç de volar. Ara ho sé. Sé que un disgust pot desencadenar una cosa que s'acosta a l'eufòria per mitjà de la simple aplicació de la velocitat.

El cervell és un instrument primitiu. El que fa sonar millor són les cançons més antigues i salvatges.

Entro volant al graner —olor dolça de fems— i pujo com un llamp l'escala que porta a la pallissa gran i espaiosa.

Respiro. Pujo. Respiro. *Esternut. Esternut.*

Em fico de pressa entre la palla poc atapeïda, amuntegada com la falda d'una muntanya fins gairebé al ràfec, i dins la qual sé que hi ha un nou niu de gatets. Alguns brins de palla, rígids i punxeguts, em deixen marcades unes línies vermelles i primes a la pell desprotegida. Em ragen el nas i els ulls, i estic gairebé cega de tant esternudar, però tentativejo fins al niu, mentre amb els canells em refrego la cara humida. Els gatets no tenen ni una setmana de vida, ulls com clivelles, orelletes enganxades al cap, una bola de pèl famolenca i desficiosa. Sense demanar disculpes a la mare gata, m'ajupo i agafo d'entre aquesta massa peluda un gatet ratllat, taronjós, i em poso el seu cos viu sota la barbeta. L'animaló somica, els ulls tancats, i amb el nas li acaricio el pèl polsegós fins que el cor se'm calma. Sota els dits, les costelles de la bestiola em semblen la carcassa d'una fràgil barqueta, feta de bastonets. Li sento el cor accelerat. El seu plor penetrant i la boca oberta m'apaivaquen, i torno a ser jo mateixa.

Estrenyo el crani delicat del gatet contra el tou de sota la meva barbeta. L'amanyago. Però no em puc quedar gaire estona quieta. Les cames se'm belluguen, sempre, els músculs se'm contrauen, els peus se'm mouen per voluntat pròpia. Sóc capaç de clavar puntades de peu a la meva germana Cora per sota la taula, no pas perquè m'hi hagi enfadat, sinó simplement perquè el peu em salta i ho fa, imparable.

—Au! L'Aggie m'ha clavat una puntada!

—Ha sigut sense voler!

—Fora, Aggie. No en volem, de cops. —És la mare, la que em fa anar dreta; al pare li costa castigar, li costa sintonitzar amb els esdeveniments del seu voltant. Arran de la mort del Robbie, el pare encara es mou més que abans

com un home que viu dins d'un somni. Només un tema atreu el seu interès: una màquina que s'ha inventat ell mateix, impulsada per un molí de vent, i que encara ara està construint al graner.

—Fora, i neteja el galliner com hauries d'haver fet aquesta tarda.

—Però...!

—Ni una paraula més. Vés-hi.

El càstig de la mare, però, és suau: em guarda un plat de menjar. La mare no deixa que cap de nosaltres es quedi sense un àpat. De petita va passar gana, ens ha explicat, i no vol que nosaltres coneguem mai aquest patiment singular.

La mare no és d'explicar gaires històries, i no ens explica res més, per molt que a mi m'agradaria saber coses, per molt que l'hi preguntis: ¿quanta gana, i per què, i quan, i com et trobaves? La mare no ens parla de la seva família gairebé mai, tot i que el seu pare i els seus germans estan vius, i que la casa de la família és a la comarca que hi ha a l'oest de la nostra. Els veiem tan poc que és com si visquessin en un altre país.

El gatet ronca a tocar del meu coll.

El pare treballa a prop, més amunt. El sento. És probable que ell també m'hagi sentit a mi, quan m'he enfilat a la pallissa d'una revolada. No li deu importar gaire. Fa una tarda de juliol molt xafogosa, i el pare hauria d'estar-se ocupant de la collita del fenc, però ara que el Robbie ens ha deixat, ha contractat homes per fer la feina de l'estiu. L'estiu passat i l'estiu anterior semblava que el Robbie tornaria a casa, tard o d'hora. El marit de l'Edith, el Carson, el va ajudar, i la Fannie també, i la mare, i fins i tot vam demanar ajudar al George perquè guiés els cavalls,

mentre l'Olive, la Cora i jo fèiem entrepans i te fred i els portàvem al camp, tres nenes amb el vestit empolsegat, els cabells enretirats de la cara amb una còfia.

Ens en vam sortir, sense el Robbie.

Però aquest estiu no.

L'estiu passat i l'anterior sabíem que el Robbie tornaria tard o d'hora. I ara sabem que no tornarà. Una cosa és l'absència i l'altra la desaparició: no són el mateix ni de bon tros.

El gatet em clava una urpa afilada al polze, com una agulla que em forada la pell. «Au!» No em fa gaire mal, però torno el gatet a la seva mare i em fico el polze a la boca. Em sento estranyament recuperada, i baixo a grans salts fins al terra escombrat del graner.

—Hola! —crido cap amunt, al meu pare.

El pare em contesta amb un moviment de cap. Està construint una escala que puja en espiral fins a la teulada del graner. Quan l'hagi acabat, farà un forat a la teulada i hi construirà una caseta al damunt, com una torreta, per posar-hi l'aparell del molí. L'escala anirà fins a la caseta mateix, perquè el meu pare pugui manipular el mecanisme que hi haurà dins.

A fora, a dalt de tot, giraran les aspes del molí, que impulsaran la màquina del pare.

A l'hora dels àpats, el pare deixa penjat el final de les frases. Torna a submergir-se en els seus pensaments i nosaltres ens quedem enrere. Però aquí, al graner, el seu propòsit és visible. Això em reconforta, encara que el seu pla sigui un escampall de peces —piles de taulons—, entre les quals camino amb compte.

—¿Vols ajuda? —li crido aixecant el cap.

—No pugis pels graons —m'avisava, tot i que ell baixa

fins a la tarima esquelètica que hi ha uns tres metres i mig per sobre meu. Aquí és on quedarà instal·lat el seu invent: una màquina impulsada pel vent que es podrà utilitzar com a torn, com a serra circular o com a trituradora de gra. La plataforma també farà la funció de sostre d'un dipòsit de gra. Estic segura que el meu pare ho té tot pensat.

He examinat els seus plànols, esbossos fets amb llapis al darrere dels fullets que ens arriben anunciant remeis per al meteorisme, les úlceres o els còlics del bestiar. Els seus mesuraments són misteriosos i meticulosos. Jo hi confio, en el pare.

Observo com puja silenciosament per l'escala circular carregant sota el braç un munt de fustes serrades toscament.

M'encanta l'olor de la fusta serrada. Aquí, enmig de les serradures i els trossos de fusta irregulars, m'he oblidat de la Fannie. No hi penso gens ni mica. Treballant sobre una taula muntada amb dos cavallets i una porta vella, redreço claus doblegats amb el martell, l'única feina que el pare em deixa fer sense que li demani permís.

Ignoro la Cora, que ha pujat des de baix a la quadra i es queda dreta a tocar del meu colze, respirant sorollosament.

—¿Què fas? —em diu.

—¿A tu què et sembla?

—No et queden rectes. —Examina el clau que acabo d'enllestir.

—Que sí que m'hi queden. —Li prenc el clau de la mà. El metall encara està calent. Hi dono uns quants cops de martell. La Cora es plega de braços i observa. Noto que em jutja i el martell cau on no toca i rebotja.— Para de mirar-me.

—Tu ja ho has provat, ara em toca a mi. És just.

—Busca't una altra cosa per fer.

—No vull.

Ara que he deixat de picar amb el martell, sentim la mare que ens crida. El pare també ho sent.

—Vinga —diu el pare. Només això, res més. Hem d'oobeir.

Corro cap a l'escala, davant de la Cora. No sembla que vulgui intentar competir amb mi, però quan baixo em trepitja els dits. L'he infravalorat.

Ens precipitem alhora fora del graner, i la Cora crida dolçament:

—Som aquí, mare. Estàvem ajudant el pare.

—¿En volia, d'ajuda? —La mare arrufa el nas.— Se suposava que havies de treballar a l'hort, Aggie. I Cora, hi ha roba estesa per recollir i planxar.

—La feina de l'hort ja l'he acabada —dic, sabent que és ben impossible perquè la feina de l'hort no s'acaba mai.

—L'Olive està planxant —diu la Cora.

Som igual d'altas, però jo sóc dos anys més petita. Veiem les coses des de la mateixa altura. Ens han dit que som iguals, com bessones, cosa que ni l'una ni l'altra ens prenem com un compliment.

—Estic buscant la Fannie —diu la mare—. ¿L'heu vista?

—No —dic ràpidament.

—Jo he vist que baixava pel camí amb tu. —La Cora em clava la mirada amb duresa.

—Això ha sigut fa segles —dic.

—Jo és l'última vegada que l'hai vista —diu la Cora.

—Que l'he vista, Cora, que l'he vista —la corregeix la mare—. És l'última vegada que l'he vista.

—Doncs això —diu la Cora—. L'última vegada que l'he vista.

La mare espera.

—¿I doncs? —em pregunta, i jo sacsejo el cap per esborrar-me la preocupació de la cara, un truc que em surt més fàcilment del que em pensava—. Em podríeu fer un encàrrec en lloc de la Fannie. Portar això a ca l'Edith. Digueu-li: dues cullerades de te en un got d'aigua tres vegades al dia, començant per avui. —La mare dóna a la Cora un potet de vidre marró amb un tap de suro. La Cora agita el líquid tal com la mare acaba de fer.— ¿Us en recordareu?

—Dues cullerades de te en un got d'aigua tres vegades al dia —diu la Cora, i jo repeteixo cada paraula just a continuació, una fracció de segon tard. Sé que a la Cora li agradaria clavar-me una puntada de peu.

—Si l'Edith fa mala cara m'ho heu de dir —diu la mare—. I quedeu-vos allà i fregueu-li els plats.

—La mare ha dit que correm —dic a la Cora tan bon punt ens perd de vista, i enfilo el camí a tot drap. Passo com una bala a tocar del cementiri i per davant d'allà on la Fannie s'ha endinsat entre el blat de moro, i m'obligo a no mirar. M'obligo a continuar corrent.

La Cora ni tan sols intenta atrapar-me. No és gaire divertit guanyar-la quan ni tan sols ho intenta. Potser això és el que m'empenya a fer-ho. Potser. No sé què m'hi empeny, però quan estic ben lluny, amb la Cora ben resagada, sense ni tan sols intentar seguir-me, decideixo amagar-me entre el blat de moro, al costat del camí. L'espantaré ben espantada. En un tres i no res, estic enmig del blat de moro,

sentint la meua respiració accelerada i el batec del cor i la remor de les tiges que es gronxen.

Estic excitada, impacient. Intento aguantar la respiració. Observo la Cora que s'acosta a poc a poc, mesuro els seus passos. S'acosta portant orgullosament l'ampolla amb el beuratge, caminant amb la barbeta enlaire; ¿per què ha de confiar l'ampolla a la Cora, la mare?, ¿només perquè és més gran? Està cada vegada més a prop, sembla que hagi oblidat que això ho havíem de fer juntes.

La meua irrupció no podia ser més ben calculada.

La Cora passa per davant del meu amagatall just quan surto de cop deixant anar un esgarip esgarifós.

La Cora xiscla. Llança l'ampolla enlaire.

—Sóc jo! —dic rient.

Però la Cora no riu, i jo tampoc quan veiem on ha anat a parar l'ampolla de la mare. Ha picat contra una pedra i s'ha trencat. Ens quedem mirant fixament el líquid fosc que es vessa sobre el camí polsegós. Totes dues sospesem la nostra culpa. La Cora pot dir que tot és culpa meua per haver-la espantat, però ella era la que portava el beuratge, i totes dues sabem que la nostra mare atribueix responsabilitats amb justícia. Si alguna cosa té la nostra mare és que és justa.

Els ulls de la Cora es troben amb els meus. Arribem a la mateixa conclusió en el mateix moment: no ho direm. No ho sabrà mai ningú. Juntes apartem el vidre cap a la cuneta, amb la sola dura de la sabata, i escampem terra sobre la taca d'humitat del camí, com si esperéssim que algú vingui a buscar proves.

Continuem caminant en silenci cap a casa de l'Edith. Aquesta vegada no m'avançaré corrent.

Mentre caminem, la Cora em diu:

—Tu jugues amb el petit Robbie i jo rentaré els plats.

—El petit Robbie em pot ajudar a escombrar. Sap fer anar el recollidor.

És estrany que ens posem d'acord. No estic segura que m'agradi. Em sento incòmoda.

El camí de l'Edith i el Carson és àrid, sense arbres, i tampoc hi ha arbres plantats al jardí que envolta la casa, ni tan sols de joves. L'herba està cremada pel sol. Faig una llambregada al meu voltant, però no veig el Carson enlloc, i espero no veure'l; després penso, amb horror, ¿i la Fannie? M'esgarrifa la idea de veure'ls aquí, junts, com si fossin una aparició, com si haguessin volat lènguidament des del camp de blat de moro cap a nosaltres, agafats de la mà. Em quedo tremolosa, i gairebé agraeixo la presència de la Cora. Miri on miri, veig el que s'hi amaga al darrere, una doble capa que em mareja amb els seus contorns borrosos.

El petit Robbie juga tot sol a l'ombra del porxo. Quan ens veu, travessa corrent la terra dura i se'm llança als braços; em tranquil·litza com ha fet el gatet.

—Vés a buscar el recollidor —li mano—. Hem vingut a jugar a casetes. Tu pots ser el germà gran i jo la mare!

Es deixa lliscar fins a terra, mira la Cora i intenta dir alguna cosa. Només sap unes quantes paraules i es passa el dia fent la pipa. La Cora no ho ha entès, però jo sí.

—La Cora serà la iaia —dic, per respondre a la seva pregunta.

Això no li agrada gens ni mica, a la Cora, i em sento alleujada, com si en part hagués tornat a posar les coses al seu lloc.

—Hola, Edith! —crida la Cora alegrement, i entra a casa davant nostre—. L'Aggie i jo t'hem vingut a veure!

L'Edith ens saluda, però no s'aixeca per rebre'ns. La porta de la cuina es tanca de cop darrere nostre. No té tela mosquitera i a la casa hi fa molta calor; un núvol de mosquits sobrevola el taulell, i no m'estranya: és un batibull de plats i olles i pots bruts.

La Cora i jo treballem juntes per endreçar les coses. L'Edith es gronxa al balancí del racó, amb una petita peça de roba a la falda. Ens l'ensenya: està brodant floretes i fulles de vinya a la vora d'una camisola blanca, d'aquestes que podria portar un nen acabat de néixer. L'Edith té el mateix aspecte de sempre: alta com la Fannie, que és cent per cent germana seva, però d'extremitats més magres i cintura ampla. No sembla que la Fannie i ella siguin germanes, deixant de banda l'alçada, tot i que totes dues són molt guapes, més guapes del que l'Olive, la Cora o jo serem mai. La seva mare devia ser més guapa que la nostra, aquesta és la pura veritat. Però la bellesa de l'Edith està pansida, com si l'haguessin deixat a la intempèrie, recargolant-se i arrugant-se al sol. És més jove que la Fannie, però no ho diries mai.

La Cora i jo ens quedem a la casa tota l'estona que som capaces de suportar-ho.

El petit Robbie no em vol deixar anar la mà. Em segueix camí enllà i jo giro cua i el torno a portar al porxo i i després hi torna i llavors me'n canso i li parlo amb severitat:

—Petit Robbie! Me'n vaig! Tu no pots venir!

L'haig de deixar plorant i picant de peus al porxo. Vull córrer per fugir, però de sobte em sento cansada. No paro de comprovar per sobre l'espatlla si el petit Robbie em torna a seguir. Quan veig que no ho fa, jo mateixa estic a punt de posar-me a plorar. S'ha rendit.